

**UCHWAŁA NR XI/96/2025
RADY GMINY GOŁUCHÓW**

z dnia 27 stycznia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Gołuchów na lata 2025 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), Rada Gminy Gołuchów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Gołuchów na lata 2025-2030 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXI/201/2020 Rady Gminy Gołuchów z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Gołuchów na lata 2020-2024.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gołuchów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Rauhut

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY GOŁUCHÓW
NA LATA 2025 – 2030**

GOŁUCHÓW 2025

WSTĘP

W związku z tym, że realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Gołuchów na lata 2020 – 2024 dobiegła końca, zaszła konieczność opracowania nowego Programu na lata 2025 – 2030.

Cele działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców Gminy Gołuchów, w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy domowej. Niniejszy Program stanowi kontynuację działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2020 – 2024. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej.

Program zakłada podejmowanie działań przez służby i instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe mających na celu ochronę osób doznających przemocy jak i edukację osób stosujących przemoc.

Niniejszy Program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej, przez co przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenia zjawiska przemocy a tym samym poprawy kondycji rodzin z terenu naszej gminy.

Przemoc domowa jest zjawiskiem często występującym w naszym społeczeństwie, ale niestety wciąż jeszcze pozostającym „w czterech ścianach domów”. Dotyka rodziny o różnym statusie społecznym. Nie tylko alkoholik jest sprawcą przemocy, coraz częściej to osoby dobrze wykształcone, majątne, zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych zadają ból i cierpienie swoim najbliższym.

Z uwagi na skalę występowania przemocy domowej, zapobieganie i przeciwdziałanie jej skutkom jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na różnych poziomach życia publicznego w Polsce.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która m.in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania zarówno z osobą doznającą przemocy domowej jak również z osobą stosującą przemoc.

Ustawodawca w art.6 ust.2 oraz w art.9 wspomnianej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Stosownie do jej zapisu zadaniem gminy jest opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, w ramach którego funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, integrujący i koordynujący działania na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

I. PODSTAWA PRAWNA

1.1 Podstawa prawna

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Gołuchów na lata 2025-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art.6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy ustawy z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 roku.

W myśl art. 56 ust.2 pkt.2 – 4 wskazanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

1.2 Akty prawne

Kompleksowość i interdyscyplinarność działań w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej wymaga odwołania się do m.in. następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz.177 ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.),
- Uchwała Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 roku w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

II. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY DOMOWEJ

2.1 Pojęcie przemocy domowej

Przemoc rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własnymi dążeniami. Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 roku definiuje przemoc domową jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy, lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art.2 ust.1 pkt 1).

Ponadto w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni oraz zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej o których mowa powyżej.

Aby rozpoznać przemoc wobec najbliższych, należy zwrócić uwagę na jej kryteria, którymi są: intencjonalność i asymetria sił.

Intencjonalność – osoby stosujące przemoc zwykle zachowują się wobec osób doznających przemocy w sposób nieprzypadkowy i zamierzony. Nie zawsze ich celem jest wyrządzenie krzywdy najbliższemu, ale dążą do bezwzględnego podporządkowania ich sobie. Zamiarem osób stosujących przemoc jest sprawowanie pełnej kontroli nad tym, co robią ich bliscy i wyznaczenie granic, w jakich mogą oni funkcjonować w rodzinie poprzez określenie, co mogą robić, a czego im nie wolno. Osoby stosujące przemoc domową dają sobie prawo do tego, aby egzekwować narzucone przez siebie zasady życia w rodzinie, każde naruszenie tych zasad ich zdaniem jest powodem do ukarania „winnych” członków rodziny i poniesienia przez nich konsekwencji.

Asymetria sił – oznacza sytuację, w której jedna z osób jest silniejsza, a druga słabsza. W potocznym rozumieniu dysproporcja sił wiąże się z różnicą sił fizycznych. Zwykle to mężczyźni są silniejsi i to oni częściej są osobami stosującymi przemoc, a osobami doznającymi przemocy są kobiety. Jednak w przypadku przemocy domowej chodzi również o przewagę emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną lub społeczną, które nie mają bezpośredniego związku z płcią. Im dłużej trwa przemoc, tym bardziej powiększa się nierównowaga sił pomiędzy osobą stosującą przemoc a osobą doznającą przemocy. Zachowania osoby stosującej przemoc w większej mierze powodują zarówno szkody fizyczne, psychiczne oraz emocjonalne.

Ostatnie zmiany prawne w zakresie funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej wpłynęły m. in. na jednostki organizacyjne pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia oraz organizacje pozarządowe i kuratorów sądowych. Nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powołuje się grupy diagnostyczno – pomocowe. Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową na jej wszczęcie. Wprowadzono zasadę realizacji procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem grupy diagnostyczno – pomocowej jest zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury „Niebieskie Karty” napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno – pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej. Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy (lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań). Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

2.2 Rodzaje przemocy

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

- **przemoc fizyczna**, to forma agresji łącząca się z naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia. Przejawia się poprzez szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi lub wrzątkiem, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.

- **przemoc psychiczna**, to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.

- **przemoc seksualna**, to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub w sytuacjach, w których na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.

- **przemoc ekonomiczna**, to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nielożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

- **zaniedbanie**, to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci oraz osoby zależne (przewlekłe chore z niepełnosprawnościami i osoby w wieku senioralnym). Przejawia się poprzez: niedawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb (mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka),

- **cyberprzemoc**, to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu lub komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, wyzywanie na czatach

internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

2.3 Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter

i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu i są to:

- **faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury; próbuje ratować domową atmosferę, spełnia wszystkie oczekiwania osoby, która może ją skrzywdzić, stara się poprawić jej humor, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków najlepiej jak potrafi. Mimo to w relacji między osobą stosującą a doznającą przemocy dominuje stres, frustracja oraz napięcie. Są one tak silne, że stają się nie do wytrzymania i dochodzi do wybuchu ostrej przemocy.

- **faza ostrej przemocy** - jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal i każdy drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Po akcie przemocy osoba jej doznająca jest w szoku, jest przerażona i nie może uwierzyć w to, co się wydarzyło. Zwykle wtedy wzywa policję, poszukuje pomocy, podejmuje decyzję o opuszczeniu domu i wszczęciu sprawy karnej lub rozwodowej.

- **faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnicę, obiecuje poprawę. Osoba stosująca przemoc jest czuła, troskliwa, zapewnia o swojej miłości a przeprosinom często towarzyszą lzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać partnerowi drugą szansę. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć, że „wszystko będzie dobrze”, że partner się zmienił i z łatwością zapomina o koszmarze wcześniejszych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza i dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania, aby tę przemoc zatrzymać.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk), za które grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od 1 roku do 10 lat i od 2 do 15 lat pozbawienia wolności.

2.4 Skutki przemocy domowej

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice osoby doznającej przemocy. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- **objawy fizyczne** (m. in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby powstałe w wyniku powikłań i stresu),
- **objawy emocjonalne** (m. in. smutek, wycofanie, wzrost leku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- **objawy społeczne** (m. in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktów, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- **objawy seksualnego wykorzystywania dziecka** (m. in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne).

Z powodu wielu przykrych doświadczeń cierpią nie tylko osoby, które tej przemocy doznają, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, a nimi najczęściej są dzieci. Dzieci krzywdzone charakteryzują się zaburzeniem zachowania związanym z trudnościami kontrolowania emocji i rozpoznawania sytuacji społecznych oraz obniżeniem poziomu empatii. Przemoc występująca zwłaszcza w rodzinie, burzy porządek moralny. Zmierza do ukształtowania takiego obrazu świata, wzoru przekonań i sądów, w którym wpisana jest ona (przemoc) jako norma. Dziecko wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie osoby stosującej przemoc i doznającej przemocy. Brutalne wzorce osobowe utrwalają się tak, iż młody człowiek nie ma oporów przed biciem i maltretowaniem słabszych i młodszych kolegów, czym rekompensuje sobie doznane krzywdy. Maltretowanie dzieci zaburza ich rozwój poznawczy i społeczny, co objawia się trudnościami w nawiązywaniu kontaktów interdyscyplinarnych, społecznych, międzyludzkich, ograniczając tym samym możliwość wyrównania doznawanego braku więzi emocjonalnych. Skrzywdzone dzieci z reguły są nieufne, nastawione wrogo do otoczenia, pełne negatywizmu, słabo reaktywne, często przyjmują postawę biernego oporu. W sytuacjach interdyscyplinarnych dzieci te ujawniają mniejszą ekspresyjność emocjonalną, zachowują się nieprzystępnie i unikają kontaktów

z innymi dziećmi.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE GOŁUCHÓW

3.1 Diagnoza problemów społecznych

Diagnoza jest wyrazem komplementarnego i zintegrowanego planowania społecznego, którego celem jest identyfikacja i ukazanie problemów społecznych, w tym przede wszystkim problemów zjawiska przemocy, oraz podjęcie próby wskazania metod ich rozwiązania, zgodnie z możliwościami jakie wynikają z zadań nałożonych na samorząd.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na samorząd obowiązek opracowania i realizacji programu dążącego do zmniejszania skali zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenia skuteczności udzielanej pomocy osobom jej doświadczającym. Odpowiednio przygotowane i wdrażane działania powinny doprowadzić do rozwiązania kluczowych problemów związanych z przemocą.

Najistotniejszym elementem jest rzetelne rozpoznanie skali problemu. Diagnoza jest zatem punktem wyjścia i podstawą do planowania i podejmowania działań. Poszukiwanie skutecznych możliwości rozwiązywania problemów społecznych musi uwzględniać fakt, że problemy te zazwyczaj nie występują pojedynczo a wystąpienie jednego problemu pociąga za sobą szereg innych. Przystępując do planowania sposobów rozwiązywania problemów społecznych konieczne jest uwzględnienie wielokierunkowego i kompleksowego oddziaływania nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów, a przede wszystkim na źródło ich wystąpienia.

Kluczowym zadaniem jest więc stworzenie możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej. Realizacja powyższych oczekiwań w tym zakresie wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych, a zwłaszcza uprzedzających, czyli diagnozujących, informujących i edukacyjnych kierowanych do ogółu mieszkańców, w tym także do osób zajmujących się zawodowo pomaganiem osobom potrzebującym. Problem przemocy domowej dotyka osoby różnej płci i wieku, pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Wystąpienie przemocy zaburza funkcjonowanie systemu rodzinnego, naruszając tym samym podstawowe prawa człowieka, niszcząc poczucie jego godności, szacunku i zaufania. Należy przy tym pamiętać, że zwiększona liczba ujawnianych przypadków przemocy domowej świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Każdy zgłoszony przypadek przemocy domowej to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc domowa jest przestępstwem.

Przeciwdziałać zjawisku przemocy można poprzez podejmowanie działań o charakterze interdyscyplinarnym, które poprzez kompleksowe, wielowymiarowe udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, koordynację działań podmiotów działających w tym zakresie zwiększają jej skuteczność oraz umożliwiają wzajemne uczenie się,

dzielenie wiedzą i doświadczeniami. Zbadanie zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem osoby doznające przemocy nie przyznają się do tego, co może być spowodowane m.in. racjonalizacją, usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie. Przemoc, zarówno ta fizyczna jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jedną z podstawowych zasad pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy mówi, iż za przemoc odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, niezależnie od tego, co uczyniła bądź czego nie uczyniła osoba doznająca przemocy. Nasza pomoc będzie zawsze uzależniona od sytuacji, w jakiej znajduje się osoba krzywdzona. Aby dobrze poznać jej potrzeby trzeba sprawdzić i zdiagnozować sytuację przemocy w konkretnej rodzinie. Zebranie informacji i diagnoza rozpoczynają się już na etapie interwencji, jednakże proces diagnozy może być rozłożony w czasie. Diagnoza pomoże nam rozpoznać potrzeby osób, bez których zaspokojenia nie uda się uruchomić procesu zmian. Często przy diagnozie skupiamy się na deficytach, na tym czego danej osobie brakuje, jednocześnie pamiętamy, że należy odkrywać także jej zasoby, które ją dowartościują i zbudują jej potencjał. W rozmowie staramy się ustalić dotychczasowe sposoby radzenia sobie oraz o źródłach dotychczasowego wsparcia. Taka wiedza pomoże nam ocenić nie tylko zasoby doznającej przemocy, ale także określić które działania były skuteczne i czy są osoby, na wsparcie których może liczyć. Na osobach pomagających spoczywa obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy.

Przemoc domowa przez wiele lat była marginalizowana, a konkretne działania miały na celu odizolowanie osób doznających przemocy domowej od osoby stosującej przemoc. Aktualne przepisy nakładają obowiązek podejmowania kompleksowych działań skierowanych zarówno do osób doznających przemocy domowej, jak również do osób stosujących przemoc. Jednym z największych wyzwań jakie stoją przed pracownikiem socjalnym, jest program ochrony osób doznających przemocy domowej oraz organizacji współpracy pracowników innych służb działających w ramach zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych.

Bez względu na stopień destrukcji wywołanej przemocą oraz czasu podejmowanych działań wspierających, każdy tę pomoc oferujący winien pamiętać o zasadach, które winny przyświecać wszystkim poczynaniom, chodzi tutaj o indywidualne podejście, bezwarunkową akceptację danej osoby, wszechstronną pomoc wspartą zasobami własnymi uczestników działań z zastosowaniem zasady obiektywizmu i poszanowaniem godności osób.

Znowelizowana w 2023 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakłada, że zadania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i samorządowej, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz innych ustawach współbrzmiących. Poszczególne gminy w ramach zadań własnych zobligowane są do współpracy z organizacjami pozarządowymi i związkami wyznaniowymi w tworzeniu zespołów interdyscyplinarnych na rzecz ograniczenia i przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawa ta określa, że podejmowanie interwencji w środowisku osoby doznającej przemocy domowej odbywa

się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, która jest realizowana w związku z podejrzeniem przemocy domowej.

Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” są uprawnione:

- jednostki pomocy społecznej,
- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policja,
- jednostki organizacyjne oświaty,
- jednostki organizacyjne służby zdrowia.

Aby współpraca mogła przebiegać efektywnie ważna jest znajomość kompetencji i możliwości instytucji współpracujących ze sobą w celu rozwiązywania problemu przemocy domowej.

3.2 Przemoc na terenie gminy

Alkoholizm, narkomania i przemoc domowa są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie a także zawodowe.

Wśród przyczyn popadania w *alkoholizm* zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia.

Szerzeniu się *narkomanii* sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

Przemoc domowa jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Osobami doświadczającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od osoby stosującej przemoc. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Na terenie Gminy Gołuchów przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Trudno jest oszacować dokładne rozmiary zjawiska przemocy domowej ze względu na specyfikę problemu, który często pozostaje jeszcze w „czterech ścianach”.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Gołuchów została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane statystyczne sporządzane w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 1: Liczba założonych „Niebieskich Kart”

	2021	2022	2023	2024
Pomoc społeczna	2	5	4	3
Oświata	1	1	3	2
Policja	29	11	15	14
Ochrona zdrowia	0	0	0	0
Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0	0	0
RAZEM	32	17	22	19

Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Gołuchowie

Z danych posiadanych wynika, że liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021 – 2024 ma tendencję spadkową. Wśród instytucji uprawnionych do wszczęcia procedury policja jest tym organem, który wszczyna najwięcej procedur z uwagi na specyfikę swojej pracy. Kolejnymi instytucjami jest pomoc społeczna i oświata. W analizowanym okresie do Zespołu Interdyscyplinarnego nie wpłynęła żadna „Niebieska Karta”, która byłaby założona przez ochronę zdrowia i gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych

Problem przemocy domowej jest bardzo złożony i pomimo częstego poruszania tego tematu w mediach w dalszym ciągu jest skrywany w „czterech ścianach” a osoby doznające jej ukrywają swoje cierpienie w samotności, strachu i milczeniu przez wiele lat. Z drugiej strony dość często procedura „Niebieskie Karty” wykorzystywana jest w postępowaniach okołorozwodowych, gdzie trudno stwierdzić kto jest osobą stosującą przemoc, a kto osobą doznającą przemocy domowej.

Tabela 2: Podmioty mogące wspierać mieszkańców gminy dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej

Nazwa podmiotu	Adres podmiotu
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołuchowie	Gołuchów, ul. Lipowa 1
Punkt Konsultacyjno – Informacyjny	Gołuchów, ul. Lipowa 1
Punkt Konsultacyjno - Informacyjny	Kościelna Wieś, ul. Kaliska 2
Zespół Interdyscyplinarny	Gołuchów, ul. Lipowa 1
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gołuchów, ul. Lipowa 1
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP ZDZIESZYŃSKI	Gołuchów, ul. Mickiewicza 1
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VITAMED	Gołuchów, ul. Mickiewicza 1

Posterunek Policji	Gołuchów, ul. Lipowa 3
Komenda Powiatowa Policji	Pleszew, ul. Kochanowskiego 6
Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu w Pleszewskim Centrum Medycznym	Pleszew, ul. Poznańska 125a
Ośrodek Duszpasterstwa Trzeźwości	Kowalew, ul. Kościelna 12
Grupy Samopomocowe AA Al. - Anon	Kowalew, ul. Kościelna 12
Wojewódzki Zakład Opieki Psychiatrycznej	Sokołówka 1
Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny	Kościół, pl. Paderewskiego 1a
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Pleszew, ul. Wyspiańskiego 6
Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Azymut”	Pleszew, ul. Krzywoustego 3
Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”	Kalisz, ul. 29 Pułku Piechoty 35

Źródło danych: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołuchowie

3.3 Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej

Warunkiem prowadzenia skutecznej walki z problemem przemocy domowej i jej przeciwdziałaniu jest współpraca wielu instytucji oraz różnorodność podejmowanych przez nie działań. Wszystkie instytucje i placówki powołane do przeciwdziałania przemocy powinny podejmować ścisłą współpracę tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doświadczających przemocy.

Na terenie Gminy Gołuchów funkcjonują służby, które prowadzą działania mające na celu zapobieganiu przemocy, a są nimi:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny.

Obszar działań wymienionych instytucji obejmuje w szczególności:

- konsultacje,
- poradnictwo,
- terapię osób uzależnionych,
- terapię osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc,
- działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- udzielanie wsparcia finansowego,
- przygotowywanie i realizację społecznych kampanii edukacyjnych,
- informowanie na temat dostępnych usług pomocowych,
- edukację dot. zjawiska przemocy oraz wiele innych.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej pracy stykają się również funkcjonariusze policji, pracownicy placówek oświatowych, a także pracownicy placówek ochrony zdrowia.

Zadaniami funkcjonariuszy policji są w szczególności:

- realizacja procedury „Niebieskie Karty”,
- podejmowanie interwencji,
- monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy domowej,
- informowanie nt. możliwych form pomocy,
- zatrzymanie sprawcy przemocy, jeżeli stwarza on zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko osobie stosującej przemoc w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec osoby stosującej przemoc oraz zabezpieczenie dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

W obszarze działań pracowników placówek oświatowych znajdują się:

- realizacja programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy domowej,
- udział w społecznych kampaniach edukacyjnych,
- realizacja procedury „Niebieskie Karty”,
- obserwacja symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny,
- wspieranie i współpraca z rodzinami dzieci.

Placówki ochrony zdrowia:

- prowadzą diagnostykę,
- udzielanie informacji o możliwościach pomocy i wsparcia,
- prowadzą terapie,
- realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

3.4 Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie Gołuchów wykonano analizę SWOT pozwalającą na identyfikację czterech kategorii czynników mających strategiczne znaczenie w prowadzeniu działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej tj. mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Mocne strony – są to czynniki wewnętrzne pozytywne – atuty, walory, zalety gminy, które w sposób pozytywny wyróżniają ją w otoczeniu.

Zalety te należy efektywnie wykorzystywać i wzmacniać:

- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,

- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”,
- stałe diagnozowanie środowiska lokalnego w zakresie zagrożeń społecznych,
- prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- prowadzenie działań profilaktycznych dla całej społeczności lokalnej Gminy Gołuchów,
- monitorowanie prowadzonych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- koordynacja działań instytucji pracujących na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową,
- uczestnictwo gminy w kampaniach lokalnych oraz ogólnopolskich nagłaśniających problem przemocy domowej,
- uczestnictwo w szkoleniach przedstawicieli służb społecznych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Slabe strony – są to czynniki wewnętrzne negatywne, będące konsekwencją problemów społecznych i ograniczeń zasobów w gminie. Zadaniem gminy jest dążenie do ich wyeliminowania, wśród nich wymienić należy:

- występowanie zjawiska przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy,
- wpływ pandemii i izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudności w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej,
- niechęć do reagowania i zgłaszania przypadków występowania przemocy domowej,
- niedostateczne wsparcie dla osób doświadczających przemocy domowej.

Szanse – są to wszelkie istniejące lub przewidywane czynniki i zjawiska zachodzące w otoczeniu gminy, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się impulsem do jej rozwoju oraz pomogą osłabić wpływ ewentualnych pojawiających się zagrożeń, są to:

- zmiana postaw społecznych,
- zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej, a także cyberprzemocy,
- zwiększenie świadomości mieszkańców na temat instytucji, do których mogą się zgłosić w sytuacji wystąpienia przemocy w ich środowisku,
- możliwość realizowania programów profilaktycznych, warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanych do dzieci i młodzieży,
- możliwość podnoszenia kwalifikacji osób działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- ograniczenie skali występowania zjawiska przemocy,
- wprowadzenie w 2023 roku nowych rozwiązań prawno-systemowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Zagrożenia – są to zewnętrzne negatywne czynniki i zjawiska zachodzące w otoczeniu gminy, które stanowią lub mogą stanowić barierę w jej funkcjonowaniu i rozwoju oraz utrudniać rozwiązywanie problemów społecznych, są nimi:

- istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy,

- przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej,
- możliwa niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej,
- poczucie bezsilności, bezradności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników,
- występowanie zjawiska uzależnienia m. in. od alkoholu i substancji psychoaktywnych wpływające na występowanie przemocy domowej,
- zagrożenie dla życia rodzinnego ze strony uzależnień behawioralnych,
- osłabienie autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych,
- negatywne skutki społeczne epidemii COVID-19 i aktualnej sytuacji ekonomicznej (inflacja) oraz międzynarodowej (konflikt wojenny).

IV. PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY GOŁUCHÓW NA LATA 2025 – 2030

4.1 Adresaci

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Gołuchów na lata 2025-2030 skierowany jest do:

- osób doświadczających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych tj. podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.2 Realizatorzy

Realizatorami Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Gołuchów na lata 2025-2030 są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołuchowie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gołuchowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołuchowie,
- placówki oświatowe z terenu Gminy Gołuchów,
- Komenda Powiatowa Policji w Pleszewie Posterunek w Gołuchowie,
- placówki służby zdrowia,
- Sąd Rejonowy w Pleszewie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pleszewie,
- organizacje pozarządowe,
- kościół i społeczność lokalna.

4.3 Cele i zadania

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i

Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Gołuchów na lata 2025-2030 jest:

Zwiększenie skuteczności systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Gminy Gołuchów

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030

I Cel szczegółowy: Zwiększenie działań w zakresie ochrony osób doznających przemocy domowej i rozszerzenie dostępności pomocy

Kierunki działań:

- aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- utworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych,
- realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej, a także prowadzenie pracy socjalnej,
- realizowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- opracowywanie i realizowanie indywidualnych oraz grupowych działań edukacyjnych, które są kierowane do osób doznających przemocy domowej,
- zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej poprzez np. zapewnienie schronienia, udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- zapewnienie sprawnego systemu współpracy służb we wdrożeniu procedury z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, publikowanie na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołuchowie informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia dla osób uwięzionych w zjawisko przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,
- liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczba interwencji związanych z przemocą domową,
- liczba założonych Niebieskich Kart,
- liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad,
- liczba osób korzystających z poradnictwa,

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia lub zdrowia,
- liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych dot. przemocy domowej,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych,
- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób, którym zapewniono schronienie,
- liczba osób, którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej.

II Cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących, a także podejrzanych o stosowanie przemocy domowej

Kierunki działań:

- motywowanie i kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych,
- prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową,
- informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc domową,
- kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu,
- wypracowanie standardów monitoringu po zamknięciu procedury „Niebieskie Karty” (art.9h ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób uczestniczących w ww. programach,
- liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny,
- liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba skierowanych wniosków do GKRPA.

III Cel szczegółowy: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działania:

- prowadzenie badań nad zjawiskiem występowania przemocy domowej na terenie Gminy Gołuchów (m.in. diagnozy, ekspertyzy, ewaluacje, badania ankietowe),
- realizowanie porad oraz interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w tym tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy,
- podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej (w tym także rodziców) na temat przemocy domowej m. in. poprzez organizowanie prelekcji, spotkań itp.,
- promowanie wzorów dobrego rodzicielstwa wolnego od przemocy, krzywdzenia i zaniedbywania np. poprzez prowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych i konsultacji dla rodziców,
- podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy domowej poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych (np. plakatów, broszur, ulotek), w tym na temat przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy oraz innych zagrożeń ze strony nowoczesnych technologii komunikowania,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy domowej,
- prowadzenie działań profilaktycznych dotyczących zapobiegania przemocy domowej (w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych i niepełnosprawnych),
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: organizację lokalnych akcji i kampanii lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych nt. przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych raportów dotyczących zjawiska przemocy domowej,
- liczba lokalnych i ogólnokrajowych kampanii społecznych, w których uczestniczyła Gmina Gołuchów,
- liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników ww. działań,
- liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- liczba udzielonych porad oraz interwencji,
- liczba zorganizowanych prelekcji dla społeczności lokalnej oraz liczba uczestników,
- liczba przeprowadzonych spotkań, pogadanek profilaktycznych dla rodziców oraz liczba uczestników,
- liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych w ramach programów profilaktycznych,
- liczba zorganizowanych akcji lokalnych kampanii społecznych nt. przeciwdziałania przemocy domowej, w których gmina uczestniczyła,
- liczba uczestników akcji lokalnych kampanii społecznych nt. przeciwdziałania

przemocy domowej.

iv Cel szczegółowy: Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług

Kierunki działań:

- opracowywanie diagnozy potrzeb szkoleniowych kadr, w tym członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli kadr podejmujących działania na rzecz osób dotkniętych przemocą domową (w szczególności zadbanie o sferę psychiczną pracowników poprzez szkolenia z zakresu radzenia sobie ze stresem, wzmocnienie motywacji do pracy, a także przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu),
- wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m. in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia,
- zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury i materiałów edukacyjnych.

Wskaźniki:

- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń,
- liczba superwizji i innych form wsparcia,
- liczba osób korzystających z ww. form wsparcia zawodowego,
- liczba zakupionych i udostępnionych materiałów edukacyjnych dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

4.4 Źródło finansowania

Źródłami finansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizowania Programu będą środki własne gminy na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz inne środki np. z budżetu państwa, funduszy pomocowych lub Unii Europejskiej.

4.5 Monitoring i sprawozdawczość

Spodziewane efekty i ocena prowadzonych działań w ramach Programu to:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy,
- zmniejszenie negatywnych następstw dla osób doświadczających przemocy domowej i świadków przemocy domowej,
- spadek liczby świadków przemocy domowej,
- spadek liczby środowisk, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,

- zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy domowej,
- zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, który prowadzony będzie na podstawie zebranych informacji, przekazanych przez jednostki współrealizujące Program. Umożliwi to dokonywanie bieżącej oceny skuteczności prowadzonych działań i pozwoli na ich korektę.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gołuchowie corocznie w terminie do dnia 31 marca przedkłada Radzie Gminy Gołuchów sprawozdanie z realizacji Programu.